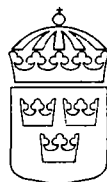

Trafikutskottets yttrande

1991/92:TU4y

Kommunal ekonomi

1991/92
TU4y

Till finansutskottet

Finansutskottet har berett trafikutskottet tillfälle att senast den 20 maj 1992 avge yttrande över proposition 1991/92:150 med förslag till slutlig reglering av statsbudgeten för budgetåret 1992/93, m.m. (kompletteringspropositionen) jämte motioner, såvitt propositionen och motionerna berör trafikutskottets beredningsområde.

I detta yttrande behandlar trafikutskottet bilaga II:3 i kompletteringspropositionen. Denna bilaga tar upp frågor om den kommunala ekonomin inom kommunikationsdepartementets verksamhetsområde. Vidare behandlas en motion som väckts med anledning av propositionen.

Propositionen

SJÄTTE HUVUDTITELN

Vägväsende

Regeringen föreslår i propositionens bilaga II:3 (kommunikationsdepartementet) under rubriken Vägväsende m.m., s. 119–123,

1. att förslaget i prop. 1991/92:100 bil. 7 om anslag för budgetåret 1992/93 till Bidrag till drift och underhåll av statskommunvägar återkallas,

2. att riksdagen godkänner att statsbidragen Bidrag till drift och underhåll av statskommunvägar och Byggande av länstrafikanläggningar vad gäller del av bidrag till byggande av statskommunvägar, bidrag till byggande av cykelleder samt delar av bidraget till kollektivtrafikinvesteringar upphör per den 1 januari 1993,

3. att riksdagen till anslaget Byggande av länstrafikanläggningar för budgetåret 1992/93 anvisar ett belopp som är 112 milj.kr. lägre än vad som föreslagits i prop. 1991/92:100 bil. 7.

Motion med anledning av propositionen som har samband med trafikutskottets beredningsområde

1991/92:TU4y

1991/92:Fi53 av Bo Nilsson m.fl. (s) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om vikten av att också framöver garantera minst oförändrad standard på riksfärdtjänsten.

Trafikutskottets ställningstagande

Bidragen till drift och underhåll av statskommunvägar och byggande av länstrafikanläggningar

I propositionen föreslås att ett nytt generellt statsbidrag införs för kommunerna. Samtidigt förordas att vissa av de nuvarande specialdestinerade statsbidragen avskaffas, vilket berör två av anlagen inom kommunikationsdepartementets område. Som skäl för förslagen på trafikområdet framhålls i propositionen att det i framtiden blir än viktigare att investeringarna i vägnätet bygger på en helhetssyn. Ansvaret för väghållningen bör därvid avgränsas så att statens uppgift renodlas till att svara för det övergripande vägnätet som är av nationell och regional betydelse. Det övriga vägnätet bör därmed i framtiden enligt propositionen i större utsträckning än i dag vara en kommunal angelägenhet.

Mot denna bakgrund föreslås att det särskilda statsbidraget till drift och underhåll av statskommunvägar upphör. Förslaget innebär att medelsanvisningen för ändamålet under nästa budgetår på 835,7 milj.kr. återkallas. Vidare förordas en begränsning av statsbidraget till byggande av länstrafikanläggningar. Begränsningen innebär att den del av bidraget som avser bidrag till byggande av statskommunvägar, bidrag till byggande av cykelleder samt delar av bidraget till kollektivtrafikinvesteringar avvecklas. För statsbudgeten innebär förslaget att anslaget till Byggande av länstrafikanläggningar för nästa budgetår kan reduceras med 112 milj.kr. I sammanhanget anges att vid medelsberäkningen har beaktats de kvarstående statliga åtaganden som finns till vissa projekt.

Trafikutskottet anser att det är av stor vikt att det politiska och ekonomiska ansvaret för trafiksystemet renodlas. Ansvaret för den löpande planeringen och förvaltningen av trafikens infrastruktur bör därvid så långt som möjligt decentraliseras och delegeras. Inom ramen för det trafikpolitiska utvecklingsarbetet har också successivt en rad beslut genomförts i stor politisk enighet som innebär att beslut förts närmare den lokala och regionala nivån. Statsmaktens ansvar har därmed kunnat koncentreras till att avse mer övergripande frågor av nationell och regional betydelse.

Trafikutskottet anser det angeläget att detta reformarbete kan fortsätta och utvecklas vidare. Trafikutskottet delar därför regeringens uppfattning att det särskilda statsbidraget till drift och underhåll av stats-

kommunala vägar och delar av statsbidraget till Byggnad av länstrafikanläggningar bör upphöra den 1 januari 1993 och inordnas i det generella bidragssystemet till kommunerna.

Riksdagen beslutade den 7 maj 1992 att anvisa 835,7 milj.kr. under anslaget Bidrag till drift och underhåll av statskommunvägar och 1 037,4 milj.kr. under anslaget Byggnad av länstrafikanläggningar för budgetåret 1992/93 (prop. 1991/92:100 bil. 7, bet. TU15, rskr. 248). Trafikutskottets ställningstagande innebär att riksdagen bör ändra detta beslut så att inga pengar anvisas under det förstnämnda anslaget medan det sistnämnda anslaget reduceras med 112 milj.kr.

Trafikutskottet har i detta yttrande endast tagit ställning för principen om att vissa statsbidrag inom utskottets verksamhetsområden bör inordnas i det generella bidragssystemet till kommunerna. Frågan hur stora dessa bidrag bör vara får behandlas av finansutskottet.

Riksfärdtjänsten

I motion Fi53 (s) behandlas frågan om *huvudmannaskapet för riksfärdtjänsten*. I motionen anges att riksfärdtjänsten bör ses som en del i en större trafikpolitisk satsning, vars syfte är att göra det möjligt för personer med funktionshinder att kunna resa på samma villkor som alla andra medborgare. Det är därför enligt motionen av stor betydelse att resurserna för riksfärdtjänsten finns samlade hos en central myndighet för att inte funktionshindrades resor skall vara beroende av enskilda kommuners ekonomi. Samtidigt finns det enligt motionen fördelar med att kommunerna, som redan i dag i stort sett beslutar om riksfärdtjänsten, får huvudmannaskapet men med ett fortsatt statligt bidrag. Med hänvisning härtill framhålls i motionen vikten av att minst oförändrad standard garanteras fortsättningsvis för riksfärdtjänsten.

Trafikutskottet konstaterar att propositionen inte innehåller något förslag om en kommunalisering av riksfärdtjänsten eller om förändrade regler för riksfärdtjänsten. I propositionen anförs att frågan om det framtida ansvaret för riksfärdtjänsten bereds inom regeringskansliet. Vidare anges att om ansvaret överförs till kommunerna är det naturligt att medel för riksfärdtjänsten också överförs till det nya generella kommunala statsbidragssystemet.

Trafikutskottet bedömer, som framhållits av utskottet tidigare i olika sammanhang, att flera viktiga fördelar kan stå att vinna med ett kommunalt huvudmannaskap för riksfärdtjänsten (bet. 1991/92:TU14). Trafikutskottet förutsätter att det förslag till organisatorisk lösning som regeringen kan komma att förelägga riksdagen i frågan, som resultat av det omnämnda beredningsarbetet, innebär att riksfärdtjänsten även fortsättningsvis tryggas på en godtagbar nivå. Trafikutskottet anser med hänvisning till det anförda att finansutskottet bör avstyrka motionen.

Stockholm den 19 maj 1992

1991/92:TU4y

På trafikutskottets vägnar

Rolf Clarkson

I beslutet har deltagit: Rolf Clarkson (m), Sven-Gösta Signell (s), Håkan Strömberg (s), Elving Andersson (c), Sten-Ove Sundström (s), Jan Sandberg (m), Lars Svensk (kds), Kenneth Attefors (nyd), Bo Nilsson (s), Lars Björkman (m), Anita Jönsson (s), Lars Biörck (m), Jarl Lander (s), Ines Uusmann (s) och Hugo Bergdahl (fp).

Från Vänsterpartiet, som inte företräds av någon ordinarie ledamot i utskottet, har suppleanten Bengt Hurtig (v) närvarit vid den slutliga behandlingen av ärendet.